

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **Ing. L.S.**, zastúpenému JUDr. M.L., advokátom, Advokátska kancelária, H., proti žalovanému **C., a. s. v konkurze**, zastúpeného JUDr. P.B., advokátom, Advokátska kancelária, H., **o určenie neplatnosti odvolania z funkcie člena predstavenstva**, ktorá sa viedla na Krajskom súde v Prešove pod sp. zn. 4 Cb 310/01, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. apríla 2006 č. k. 5 Obo 198/2004–240, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie žalovaného sa **o d m i e t a .**

Žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa, ktorým určil, že odvolanie žalobcu z funkcie člena predstavenstva žalovaného, vykonané rozhodnutím dozornej rady zo 6. marca 2001, je neplatné. Stotožnil sa s názorom súdu prvého stupňa, že akcionár, ktorý vlastnil viac ako 50 % akcií spoločnosti, mal právo podať návrh na odvolanie žalobcu z funkcie člena predstavenstva, mal však aj právo na tomto návrhu netrvať a odvolať ho. Ak tak urobil pred zasadnutím dozornej rady, na ktorom sa malo o návrhu rozhodovať, nebol podklad pre rozhodnutie a dozorná rada nemohla žalobcu z funkcie odvolať.

Rozsudok odvolacieho súdu nadobudol právoplatnosť 7. júna 2004.

Proti rozsudku podal žalovaný dovolanie. V dovolaní uviedol, že postupom súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom, čo zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O. s. p. Súd prvého stupňa vyhovel žalobe žalobcu, že jeho odvolanie z funkcie člena

predstavenstva rozhodnutím dozornej rady zo 6. marca 2001 je neplatné. V konaní akceptoval zastupovanie žalovaného JUDr. J.V. ktorému udelil plnomocenstvo Ing. J.D. a M.M. Za zástupcu neakceptoval JUDr. P.B., ktorému bolo udelené plnomocenstvo podpísané Ing. Z. predsedom dozornej rady, ktorý konal z poverenia ďalších jej členov M.G. a Ing. J.B. Odvolací súd vychádzal pri rozhodnutí z názoru, že zápis členov dozornej rady v obchodnom registri má len deklaratórny význam. Vzhľadom na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove č. k. 2 Cb 194/01-78, ktorým bolo právoplatne rozhodnuté, že uznesenie mimoriadneho valného zhromaždenia, ktorým boli odvolaní členovia dozornej rady Ing. Z., M.G. a zvolení noví členovia Ing. V.G. a M.M. je neplatné, pripustil, aby v dovolacom konaní žalovaného zastupoval Ing. Z. Súd prvého stupňa, napriek upozorneniu odvolacieho súdu pri vrátení spisu, že ak nadobudne spomenutý rozsudok Krajského súdu v Prešove právoplatnosť, treba zväziť doručenie rozsudku pôvodnej dozornej rade, rozsudok nedoručil Ing. Z. a spis opätovne predložil odvolaciemu súdu. Ten na odvolacie pojednávanie predvolal dozornú radu v zložení Ing. Z., G. a Ing. B. a akceptoval zastúpenie žalovaného Ing. Z.. Dovolateľ nesúhlasí s konštatovaním odvolacieho súdu, že tým mu umožnil realizovať všetky procesné práva. Ak boli splnené podmienky pre zastupovanie žalovaného Ing. Z. v dovolacom konaní, boli splnené už aj na súde prvého stupňa, kde mu však boli odňaté. Procesné práva žalovaného porušil aj odvolací súd. Prejavilo sa to aj tým, že odmietol vykonať dôkazy, ktoré navrhol (výsluch viacerých svedkov, oboznámenie registrového spisu a spisov Krajského súdu v Prešove sp. zn. 2 Cb 194/1, 3 Cb 328/01, 5 Cb 529/01, 6 Cb 515/10). Bez uvedených dôkazov však vo veci nebol zistený skutkový stav vo veci a nemožno preto vyvodit' ani správny právny názor, ktorý napokon odvolací súd v rozsudku ani neuviedol. Konanie bolo tak postihnuté aj inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241, ods. 2, písm. b/ O. s. p.) a rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2, písm. c/ O. s. p.). Rozsudok odvolacieho súdu preto žiadal zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žalobca vo vyjadrení k dovolaní žiadal dovolanie odmietnuť ako neprípustné. Dovolanie sa prakticky nedotýka hmotno-právnych otázok. V konaní bolo jednoznačne preukázané, že žalovaný ako akcionár, ktorému patrilo viac ako 50% hlasov, síce podal návrh na odvolanie člena predstavenstva, ale ešte pred rozhodnutím dozornej rady ho vzal späť. Pokiaľ ide o procesné otázky, v čase konania na súde prvého stupňa ešte vo veci Krajského súdu v Prešove sp. zn. 2 Cb 194/01 nebolo právoplatne rozhodnuté o neplatnosti uznesenia

dozornej rady o odvolaní predchádzajúceho predstavenstva. Po právoplatnosti rozhodnutia mohol zástupca, poverený dozornou radou, uplatniť všetky procesné práva. Tým boli odstránené vady konania, ku ktorým prípadne v konaní na prvom stupni došlo.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 2 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.), skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods.1 O. s. p.) najskôr to, či sa ním napadá rozhodnutie, proti ktorému je dovolanie prípustné.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.). V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. Podľa § 238 O. s. p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozsudku je prípustné:

- proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej (ods. 1),
- proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (ods. 2) a prípustné je aj
- proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu (ods. 3).

V prejednávanej veci nejde o žiaden z vymenovaných prípadov, preto prípustnosť dovolania z § 238 O. s. p. nemožno vyvodiť.

Proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu bolo vydané v konaní, postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O. s. p. Jedným z dôvodov zakladajúcich vždy prípustnosť dovolania je aj prípad, keď bola účastníkovi postupom súdu odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.), ktorého sa dovoľáva žalobca. Pod odňatím možnosti pred súdom konať treba rozumieť taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Podľa dovolateľa k takému pochybeniu súdov došlo v konaní. K takémuto postupu v prejednávanej veci nedošlo.

V čase rozhodovania na súde prvého stupňa bolo sporné nielen, či je neplané uznesenie, ktorého neplatnosť je predmetom tohto konania, ale i to, dozorná rada akého zloženia má legitimitu na zastupovanie žalovaného v konaní. Jej zloženie sa viackrát menilo, pričom uznesenia valných zhromaždení, ktoré dozornú radu volili, boli predmetom súdnych konaní, ktoré neboli právoplatne skončené. Súd prvého stupňa v tejto situácii si musel vyriešiť prejudiciálne otázku, ktorá dozorná rada je legitímna a má v konaní za žalovaného konať, resp. poveriť zastupovaním zástupcu (advokáta). Dospel k záveru, že je ňou dozorná rada v zložení Ing. D., Ing. G. a M.M. ktorá vzišla z valných zhromaždení, konaných 23. marca 2001 a 5. apríla 2001 a konal s ňou zvoleným zástupcom JUDr. J.V.

Až po rozhodnutí súdu prvého stupňa (21. augusta 2002) nadobudlo právoplatnosť rozhodnutie vo veci Krajského súdu v Prešove sp. zn. 2 Cb 194/01, keď Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom z 26. marca 2003 potvrdil rozsudok krajského súdu, ktorý rozsudkom z 19. decembra 2001 č. k. 2 Cb 194/01-78 určil, že uznesenie valného zhromaždenia z 23. marca 2001, ktorým boli odvolaní členovia dozornej rady Ing. Z. a M.G. a zvolení za nových členov Ing. G. a M.M. je neplatné. Vychádzajúc z uvedeného rozsudku a uznesení nasledujúcich rokovaní orgánov spoločnosti (24. apríla 2006) odvolací súd dospel k záveru, že v priebehu odvolacieho konania je orgánom oprávneným konať v mene žalovaného dozorná rada v zložení Ing. Z., M.G. a Ing. B., ktorá poverila konaním v jej mene Ing.. Z.

Ak účastník konania, resp. ten, kto je oprávnený v jeho mene konať, nemal možnosť zúčastňovať sa pojednávania, nedoručovali sa mu súdne písomnosti a nebol predvolávaný na pojednávanie, je to nepochybne odňatie možnosti konať pred súdom. V prejednávanej veci, podľa tvrdenia dovolateľa, takáto situácia nastala v konaní na prvom stupni. Neskôr však mal Ing. Z. možnosť nahliadnuť do spisu, čo využil 16. októbra 2002 a bolo mu rozhodnutie súdu prvého stupňa doručené (prevzal fotokópiu rozsudku osobne na súde 12. novembra 2002). Proti rozhodnutiu podal odvolanie, ktoré neskôr doplnil. Odvolací súd ho predvolal na odvolacie pojednávanie, na ktorom predniesol odvolanie a uviedol pripomienky k postupu súdu prvého stupňa a jeho rozhodnutiu a navrhol dôkazy, ktoré majú byť v konaní vykonané.

Z uvedeného vyplýva, že žalovaný, i keď mu bola podľa jeho tvrdenia pre časť konania odňatá možnosť konať, mohol následne uplatniť svoj vplyv na výsledok konania, čo aj urobil. Proti rozsudku súdu prvého stupňa podal odvolanie, ktoré odvolací súd prejednal. Odvolací súd v rozhodnutí odôvodnil svoj postup a uviedol aj dôvody, pre ktoré považuje rozhodnutie súdu prvého stupňa za vecne správne. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že skutkovým základom rozhodnutia je zistenie, že Ing. M.M. dal dozornej rade návrh na odvolanie člena predstavenstva, ktorý neskôr, ešte pre rozhodovaním dozornej rady vzal späť.

Za tejto situácie, podľa názoru dovolacieho súdu, žalovanému nebola odňatá možnosť konať pred súdom do takej miery, aby to naplnilo podmienky prípustnosti dovolania podľa § 237 písm. f/ O. s. p. (obdobne rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 39/1993). Za odňatie možnosti konať a znemožnenie uplatnenia procesných práv žalovaného, nemožno považovať ani skutočnosť, že odvolací súd odmietol vykonať dôkazy, ktoré v žalovaný navrhoval v odvolaní.

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu podľa § 243b ods. 4 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p., odmietol, ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný.

Žalobca mal v dovolacom konaní úspech preto mu podľa § 243b ods. 4 v spojení s § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O. s. p. patrí náhrada trov konania. Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu žiadal priznať trovy dovolacieho konania, nevyčíslil v ňom však ich výšku. Dovolací súd preto rozhodol a vyhlásil rozhodnutie, podľa ktorého je žalovaný povinný nahradiť žalobcovi trovy dovolacieho konania vo výške, ktorá bude určená v písomnom vyhotovení rozsudku. Keďže však žalovaný výšku trov konania nevyčíslil ani v lehote 3 dní po vyhlásení rozsudku a iné trovy konania, ako náhrada trov právneho zastúpenia zo spisu nevyplývajú, dovolací súd mu podľa § 151 ods. 2 O. s. p. náhradu trov konania nepriznal. Nebol pritom viazaný výrokom o trovách konania tak, ako bol vyhlásený 26. marca 2009.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 26. marca 2009

JUDr. Peter Dukes, v. r.
predseda obchodného kolégia